

by
KARO HOLMBERG
FOTOKUVAUS

Kansallismuseo sulkeutui lokakuussa 2023 muutamaksi vuodeksi. Viimeisen viikonlopun Kansallismuseo 48h -tapahtuma oli museon historian aikojen vilkkain viikonloppu. Kuva: Karo Holmberg / Suomen kansallismuseo. Karo Holmberg / Suomen kansallismuseo Suomen kansallismuseo

Suomen museoissa kaikkien aikojen ennätys: viime vuonna yli 8,7 miljoonaa käyntiä

31.1.2024 14.12

31.1.2024 Museoviraston keräämien alustavien tietojen mukaan vuonna 2023 ammatillisesti hoidetuissa museoissa vierailtiin yhteensä 8 734 198 kertaa. Vuoteen 2022 verrattuna museokäynnit ovat kasvaneet 1,9 miljoonalla, kun jopa 76,5 prosenttia museokohteista raportoi käyntien kasvusta.

Kyseessä on kaikkien aikojen huippuvuosi, sillä edellinen käyntiennätys vuodelta 2019 rikkoutui 1,1 miljoonalla käynnillä. Kasvaneet käyntiluvut kertovat siitä, että museoiden palveluilla on tässä ajassa valtavasti kysyntää ja niiden laadukkaat ja ajankohtaiset sisällöt kiinnostavat yleisöjä.

Museotilastossa on mukana 152 museota, jotka ylläpitävät 326 museokohdetta. Keskimäärin museokohteissa tilastoitiin 28 084 käyntiä. Museotilastossa museokäynneiksi lasketaan käynnit näyttelyissä tai museon järjestämissä tapahtumissa museon omissa tiloissa.

Viisi suosituinta museokohdetta vuonna 2023 olivat

1. Ateneumin taidemuseo, 533 961 kävijää
2. Helsingin kaupunginmuseo, 313 071
3. Nykytaiteen museo Kiasma, 304 078
4. Luonnontieteellinen museo, 273 092
5. Amos Rex, 253 627

Vuonna 2023 yli 100 000 käynnin rajan ylitti jopa 18 museota. Viiden suosituimman museokohteen ykkössijalla on Ateneumin taidemuseo historiansa suurimmilla käyntiluvuillaan, vaikka museo avattiin vasta huhtikuussa 2023 pitkän remontin jälkeen.

”Ateneumin huipputulos oli monen asian summa, johon vaikuttivat esimerkiksi uudistetut yleisötilat ja upea uusi kokoelmanäyttely. Toukokuussa avasimme rakastetun Albert Edelfeltin näyttelyn, joka oli saavuttanut jo suuren suosion Pariisissa ja Göteborgissa. Myös Ylen tekemä dokumenttiohjelma Edelfeltistä saavutti monet jo ennen kuin näyttely avattiin Ateneumissa. Rungas ja laadukas näyttely lunasti ennako-odotukset ja houkutteli ennätysmäärän kävijöitä Ateneumiin pitkin kesää,” museonjohtaja **Anna-Maria von Bonsdorff** kuvailee onnistunutta vuotta.

Museot kiinnostivat ympäri Suomen

Museot vetivät vilkkaasti yleisöä eri puolilla Suomea, ja käyntien kasvua tilastotiin lähes kaikissa maakunnissa. Esimerkiksi Kanta-Hämeessä museokäynnit kasvoivat 39 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Hattulassa sijaitsevassa Panssarimuseossa käyntiluvut kasvoivat edellisen vuoden 28 358 käynnistä 88 029 käyntiin. Kyseessä oli museon ennätysvuosi – aikaisempi kävijäennätys tehtiin vuonna 1971.

”Kuluneen vuoden ehdoton yleisömagneetti oli Englannista näyttelyyn lainaksi saatu Kuningastiikeri-vaunu. Vaunuharvinaisuuden saama mediahuomio oli ainutlaatuista, ja Tiikeriä tultiin katsomaan ympäri Suomen,” arvioi Panssarimuseon johtaja Simo Hautala syitä yleisöryntäykselle.

Lisäksi Hautala uskoo, että myös Ukrainassa käynnissä oleva sota sekä Suomen liittyminen Natoon ovat osaltaan lisänneet kiinnostusta sotahistoriaa esiintuoviin museoihin.

Myös viime vuosina avatut museokohteet näkyivät alueidensa kasvaneissa käyntiluvuissa. Esimerkiksi Jyväskylässä avattiin Aalto2-museokeskus, Lahdessa visuaalisten taiteiden museo Malva ja Raaseporissa taidemuseo Chappe.

”Ihmiset ovat olleet haltioituneita arkkitehtuurista, ja näyttelyt on koettu ajankohtaisiksi ja puhutteleviksi. Uuden museon suosio johtuu mielestämme sen sijainnista pienessä, idyllisessä ja historiallisessa merenrantakaupungissa, museorakennuksen ihmisen kokoisesta mittakaavasta, ajankohtaisista mutta kekseliäistä sisällöistä sekä hyvästä asiakaspalvelusta. Näytelytoiminnassa olemme Chappessa ja Raaseporin museossa ottaneet tavoitteeksi sen, että käynti museossa jättää muistijäljen. Käynnin tulisi herättää ajatuksia, tunteita, jäädä mietityttämään,” kertoo Chappen museonjohtaja **Lassi Patokorpi** uuden museokohteen vastaanotosta.

Museokäynnit kasvaneet kymmenessä vuodessa yli 60 prosenttia

Museoiden käyntiluvut lähtivät selvään kasvuun vuonna 2016. Kasvu huipentui vuonna 2019, jolloin käyntejä oli 7,6 miljoonaa. Kasvu tyrehtyi koronavuosiin 2020 ja 2021, jolloin rajoitukset romahduttivat museoiden käyntimäärät alle 4,5 miljoonaan. Koronan hellittäessä vuonna 2022 käyntiluvut ampaisivat jyrkkään kasvuun.

Erityisesti maksavien asiakkaiden määrän kasvu on ollut huomattavaa, sillä vuonna 2023 lähes 59 prosenttia museokäynneistä oli maksettuja. Maksettuihin käynteihin lasketaan pääsylipun ostaneiden lisäksi Museokortilla tehdyt käynnit. Museoliiton vuonna 2015 lanseeraama Museokorttia voidaankin pitää merkittävänä tekijänä museokäyntien kasvuun.

”Museoiden huima käyntiennätys on hieno uutinen, joka kertoo museoiden laadukkaista ja yleisöä kiinnostavista sisällöistä sekä kävijöiden museokuluttamisen muutoksesta.”, Museoviraston pääjohtaja **Tiina Merisalo** kommentoi museoiden tuoreita käyntilukuja.

Museoiden merkityksen Merisalo näkee kuitenkin paljon laajempaa.

”Pelkät käyntiluvut eivät kuitenkaan kerro kaikkea museoiden työstä: ne ovat yhteiskunnallisesti vaikuttavia toimijoita, jotka tekevät hyvin monipuolista, laaja-alaista työtä kulttuuriperinnön ja taiteen parissa edistäen sivistystä, yksilöiden ja yhteiskunnan hyvinvointia sekä kriisinkestävyttä.”

Vuoden 2023 Museotilasto julkaistaan kesällä

Museovirasto kokoaa vuosittain tilastotietoa Suomen ammatillisesti ja päätoimisesti hoidettujen museoiden toiminnasta. Museokäyntien lisäksi tilastoidaan laajasti muutakin museotoimintaa, kuten yleisötyötä, verkkopalveluita, näyttelyitä, henkilöstöä ja taloutta. Nyt julkaistut vuoden 2023 kävijämääriä koskevat tilastot ovat alustavia, ja ne perustuvat museoiden antamiin tietoihin. Kokonaisuudessaan vuoden 2023 tilastotiedot julkaistaan kesäkuussa 2024.

Alustavat tiedot vuoden 2023 museokäynneistä on koottu Excel-tiedostoon, joka löytyy [Museotilasto.fi-verkkopalvelusta](https://museotilasto.fi/verkkopalvelusta)